

NIEUWE AUTORITEIT / VERBINDEND GEZAG VOOR HET ONDERWIJS

NIEUWE AUTORITEIT / VERBINDEND GEZAG VOOR HET ONDERWIJS

HAIM OMER

Pelckmans Pro

INHOUD

Woord vooraf door Hilde Leonard	7
Inleiding	13
Hoofdstuk 1. De autoriteit van leraren is niet meer vanzelfsprekend	17
De traditionele autoriteit en de Nieuwe Autoriteit	20
Hoofdstuk 2. Aanwezigheid voor leraren	27
Aanwezigheid creëren in de klas	28
Aanwezigheid creëren tegenover elke leerling	34
De aanwezigheid van leraren in de hele school	37
Conclusie	41
Hoofdstuk 3. Leraren en ouders, een noodzakelijk verbond	43
Leraar-ouderdiplomatie	44
“We zitten in hetzelfde schuitje!”	45
Ruzies tussen ouders en leraren hebben ernstige gevolgen	47
Positief contact van bij de start	49
Hoe benader je ouders die mogelijk met geweld reageren op hun kind?	50
Hoe ga je om met ouders die overtuigd zijn dat de school hun kind viseert?	52
Leraar-ouderdiplomatie op microniveau: een casestudy	55
Een stappenplan voor de ontmoeting tussen ouders en schoolteam	59
Bijkomende initiatieven om de band tussen leraar en ouder te versterken	66
Een aanbod van bemiddeling door de school aan de ouders	71
De moeilijkheid om een fout toe te geven	74
Terug naar de ‘onmogelijke’ ouder	76
Conclusie	78
Hoofdstuk 4. Samenwerking tussen leraren	81
Wanneer leraren vernederd worden voor de hele klas	81
“Als ik hulp vraag, is dat een teken van zwakte!”	84
“Met Alex zal dat niet werken!”	86

“We handelen liever discreet en willen geen enkele leerling in verlegenheid brengen ten opzichte van de anderen!”	89
“Op onze school krijgen we geen steun, hier is het elke leraar voor zichzelf.”	91
Continuïteit creëren: het voorbeeld van de nieuwe of interim-leraar	94
De leerlingen beschermen en tegelijk de status van de gezagdrager versterken	99
De stem van de leraar versterken en een publieke opinie creëren	106
Komaf maken met de neiging om leerlingen frontaal te confronteren, en de hand reiken aan opstandige en uitdagende leerlingen	106
Conclusie	110
Hoofdstuk 5. De directeur	113
Een veranderingsproces met de directeur aan het roer: twee werelden, één methode	115
De Nieuwe Autoriteit introduceren in je school: een suggestie voor directeurs	120
Directeur in het vizier	122
Mogelijke acties bij een golf van ouderlijk protest	127
Conclusie	130
Hoofdstuk 6. Méér dan sancties	133
Hoe zelfbeheersing de gezagdrager kracht geeft	133
Gebruikmaken van de publieke opinie: documentatie en uitwisseling	136
Herstel	139
Toepassing: Herstelacties wanneer de dader onbekend is...	144
De waakzame zorg aanscherpen	146
De aankondiging	149
De sit-in	151
Aanwezige schorsing	157
Conclusie	160
Conclusie. Hoe zet je dit om in de praktijk?	163
Het begint met één enkele leraar, een groep leraren, een directeur, een schoolondersteuner, een schoolpsycholoog	163
Hoe vind je de tijd?	164
Sceptische leraren	166
En wat gebeurt er met de ‘oude autoriteit’?	167
Verder lezen	169
Over de auteur	172

WOORD VOORAF

door Hilde Leonard

Hilde is initiatiefnemer en drijvende kracht van het Vormingsnetwerk Nieuwe Autoriteit en Geweldloos Verzet op school, en werkt dagelijks met leraren en schoolteams. Meer informatie op www.NAGVopschool.be en www.HildeLeonard.be.

Onlangs vertelde een lerares van het vierde leerjaar mij hoe ze een jongen (10 jaar) van haar klas bij zich geroepen had om hem aan te spreken op zijn gedrag. “Je hebt de afgelopen week twee klasgenoten geduwd en je hebt een stoel door de klas gegooid. Verschillende klasgenoten voelen zich niet meer veilig bij jou. Dit gedrag willen we hier niet meer!”, zei ze. En in één adem vertelde ze hoe ze eraan toegevoegd had: “Maar ik weet dat je een goede inborst hebt, dat je het zo niet bedoelt. Je hebt het ook zo moeilijk. Je bent eigenlijk best al heel erg vooruitgegaan, het zal wel overgaan!” Op dat punt onderbrak ik haar en vroeg: “Hoe zou het voor jou zijn als je dat tweede deel nu eens níet gezegd had? Als je gewoon gestopt was na de zin ‘Dit gedrag willen we hier niet meer!’?” Het werd even heel stil. De lerares beseft hoe moeilijk ze het vond om een boodschap van verzet te geven. Hoe sterk haar eigen behoefte was om bij alles wat ze zei en deed warmte en relatie op de voorgrond te plaatsen. Tegelijk zag ze hoe ze daarmee de kracht van haar boodschap ondermijnde en haar gezag naar de leerling toe verkleinde. We hebben samen gezocht naar hoe ze haar boodschap krachtig kon neerzetten én tegelijk overbrengen dat ze het goed voorheeft met de jongen. En dat bleek eigenlijk niet eens zo moeilijk. Het bleek vooral een kwestie van overtuigend zijn, niet te veel woorden gebruiken, stiltes durven laten, aanwezig zijn en blijven... Stuk voor stuk kleine, haalbare stapjes.

Het thema ‘gezag’ is in opvoeding en onderwijs geen gemakkelijk thema. De lerares uit het voorbeeld is zeker niet de enige opvoeder die ermee worstelt. Dat we niet terug kunnen en willen naar de traditionele autoriteit, waar gehoorzaamheid en angst de boventoon voeren, is inmiddels een uitgemaakte zaak. Maar hoe geven we onze

gezagsrelatie met kinderen en jongeren dan wél vorm? Bij veel opvoeders – of het nu ouders of leraren zijn – leeft, terecht, de overtuiging dat een goede band met kinderen en jongeren een belangrijke basis is. Zo is er momenteel veel aandacht voor een ‘verbindend schoolklimaat’. In deze tijd is het haast ondenkbaar geworden om op te voeden zonder aandacht te hebben voor relatie.

Hoe een goede relatie gecombineerd kan worden met de gezagspositie en aparte verantwoordelijkheid van de gezagsfiguur, is daarbij vaak minder duidelijk. Leraren voelen dit haarfijn aan: “Sinds we rond verbindend schoolklimaat werken, is ons gezag helemaal weg!”, hoor ik soms. Of nog: “Onze directeur gelooft heel sterk in verbindende communicatie. We mogen leerlingen daarom niet meer straffen, maar moeten met hen praten. Ik heb het gevoel dat ik nu niets meer in handen heb om mijn gezagsrol vorm te geven en duidelijke grenzen te trekken. Met praten alleen kom je er lang niet altijd. Als het zo blijft duren, weet ik niet of ik nog in het onderwijs wil werken.”

Het is wat mij betreft duidelijk dat het werk van Haim Omer ons uit deze impasse kan helpen. Omer, emeritus hoogleraar aan de universiteit van Tel Aviv (Israël), vertelt in dit boek hoe hij leraren wil helpen een hedendaagse vorm van gezag te ontwikkelen, die hen de kracht geeft om een anker te zijn voor leerlingen, zelfs voor de hele lastige kinderen en jongeren. Daarbij is het geenszins zijn bedoeling om de ervaring en kennis van leraren overboord te gooien. Nieuwe Autoriteit is uitdrukkelijk bedoeld als een aanvulling op de middelen die leraren al inzetten. De focus ligt op het versterken van hun gezagspositie op een krachtige manier, vooral daar waar escalaties en spiralen van onmacht het overnemen.

Deze focus was al duidelijk in het eerste boek van Haim Omer dat in het Nederlands vertaald werd. In *Geweldloos Verzet in gezinnen* (de eerste druk verscheen in 2007, in 2015 volgde een tweede gewijzigde druk i.s.m. Eliane Wiebenga) gaf hij ouders, die zich compleet machteloos voelden, heel concrete handvatten om opnieuw kracht te vinden, geïnspireerd op het Geweldloze Verzet zoals we dat kennen uit de sociaal-politieke strijd. Belangrijke pijlers zijn aanwezigheid, steunnetwerk, transparantie, zelfcontrole en verzet, zonder de relatie met het kind of de jongere te verliezen. Geweldloos Verzet helpt opvoeders zich krachtig te verzetten tegen onacceptabel gedrag, zonder daarbij terecht te komen in een machtsstrijd. Het helpt opvoeders weer te voelen dat ze ertoe doen en dat ze altijd iets kunnen doen. Door het eigen gedrag te veranderen, doorbreken ze de impasse en verandert uiteindelijk ook de reactie van het kind. Een van de motto's bij deze aanpak is ‘Je hoeft niet te winnen, alleen maar vol te houden’. In zijn boek *Nieuwe Autoriteit* (2011) werkte

Haim Omer die gedachte verder uit in een basishouding voor opvoeders, gebaseerd op de principes van Geweldloos Verzet. We zien hierin dezelfde pijlers terugkomen, maar die worden nu expliciet voorgesteld als alternatief voor de traditionele autoriteit en als fundament om de gezagspositie van opvoeders ook preventief vorm te geven. In voorliggend boek wordt dit idee verder uitgewerkt, maar dan volledig toegespitst op het onderwijs.

Dit boek is consequent geschreven vanuit de vraag: “Wat hebben leraren nodig om hun rol in het leven van leerlingen te kunnen vervullen?” Omers doel is niet om leraren – zoals in talloze andere boeken en artikels – te vertellen hoe ze het moeten doen en hen te overladen met do’s en don’ts. Nee, zijn bedoeling is om het gezag van leraren te herstellen in een tijd waarin we zo gefocust zijn op goede relaties met leerlingen, dat veel leraren zijn gaan twijfelen over de invulling van hun gezagspositie.

Voor deze Nederlandstalige uitgave kozen we voor een dubbele titel: Nieuwe Autoriteit en Verbindend Gezag. Nieuwe Autoriteit is de term die Haim Omer zelf koos voor het gedachtegoed, hiermee de nadruk leggend op het feit dat het gaat over een nieuwe invulling van de autoriteitsrol van de opvoeder. Verbindend Gezag® werd door Eliane Wiebenga en Hans Bom bedacht als alternatief voor de term Nieuwe Autoriteit, vanuit de motivatie dat deze formulering direct benoemt waar het in de ‘nieuwe’ vorm van gezag om draait. Het woord ‘verbindend’ geven ze een dubbele betekenis. Gezagsfiguren voelen zich sterker als ze handelen vanuit het ‘wij’ van een gemeenschap van opvoeders (leraren, ouders, de buurt ...) die elkaar ondersteunen. Dit ‘wij’ geeft hen niet alleen de kracht, maar ook het gezag om een anker te zijn voor de kinderen en jongeren onder hun hoede, zonder te vervallen in de klassieke machtsverhoudingen. Het steunnetwerk helpt om kalm te blijven en vol te houden. Verbinding slaat ook op de relatie die opvoeders aangaan met kinderen en jongeren. Deze relatie staat niet alleen voor warmte en geloven in de eigen mogelijkheden van kinderen en jongeren, maar straalt ook de stevigheid uit van het formuleren van en vasthouden aan verwachtingen en grenzen. Met de term Verbindend Gezag slaan Bom en Wiebenga een brug tussen twee dimensies van de opvoedingsrelatie die we in de praktijk soms moeilijk met elkaar gecombineerd krijgen: “Zowel hiërarchische afstand als relationele nabijheid, zowel een liefdevol anker als heldere grenzen en zowel verzet tegen wat onacceptabel is als geloven in de mogelijkheden van de ander.” (Bom & Wiebenga, 2017).

1 Eliane Wiebenga en Hans Bom, beiden klinisch psycholoog-systeemtherapeut en ontwikkelaar/trainer ‘Verbindend Gezag en Geweldloos Verzet’ van het Lorentzhuys te Haarlem, Nederland, zijn de bedenkers van de term Verbindend Gezag® als alternatief voor Nieuwe Autoriteit (Bom en Wiebenga, 2017). Verbindend Gezag® is een geregistreerd merk van www.lorentzhuys.nl, www.dialogis.nl en www.verbindend-gezag.nl.

Het heeft lang geduurd voor Omer zich waagde aan een boek voor het onderwijs. Tussen zijn eerste boek over ouderlijke aanwezigheid (*Parental Presence*, 1999) en dit boek zit maar liefst twintig jaar. De termen Nieuwe Autoriteit en Geweldloos Verzet zijn zowel in Vlaanderen als in Nederland (maar ook in veel andere westerse landen) geen onbekenden meer, ook niet in het onderwijs. Verschillende jaren voor Omers eigen boek voor het onderwijs, schreef Wil van Nus al een Nederlandstalig handboek voor het onderwijs (2015), dat gretig zijn weg vond naar een geïnteresseerd lezerspubliek en inmiddels een tweede druk kreeg (2018). Ook verschenen reeds verschillende artikels voor het onderwijs (o.a. van Lier & Leonard (2013), van Nus (2015) en Wiebenga & Faasen (2017)). We zien ook de vraag naar lezingen, trainingen en implementatietrajecten alsmaar toenemen.

In mijn eigen werk op scholen merk ik dat dit gedachtegoed effectief een verschil kan maken voor leraren en schoolteams die zich machteloos voelen, en in teams waar verdeeldheid heerst over de weg die ze best uit kunnen gaan in de aanpak van ongewenst gedrag. Daarbij vertellen leraren vaak twee dingen:

- › dat Nieuwe Autoriteit heel herkenbaar is, maar dat het de eerste keer is dat ze al deze ingrediënten binnen één visie samengebracht zien;
- › dat hoe groter de onmacht is, hoe moeilijker het wordt om deze basishouding vast te houden en om te zetten in krachtig handelen, zonder terug te vallen in een aanpak van straffen en schorsen. Daar is een duidelijke richtingaanwijzer nodig en helpend.

Mijn hoop is dat dit boek zo'n richtingaanwijzer kan zijn. Niet als een kant-en-klare handleiding, maar als een inspiratieboek om het eigen handelen en de beleidskeuzes van de school aan af te toetsen. Het is evident dat het gedachtegoed het best tot uiting komt als je het schoolbreed, met het hele team, implementeert. Maar het zou een vergissing zijn om te wachten tot iedereen 'mee' is om ermee aan de slag te gaan. Omer laat keer op keer zien hoe individuele leraren zich in het eigen handelen kunnen laten inspireren door de ideeën uit dit boek.

Na een korte inleiding over de pijlers van Nieuwe Autoriteit (hoofdstuk 1), lees je in hoofdstuk 2 hoe aanwezigheid concreet vorm kan krijgen, zowel in de eigen klas als op schoolniveau. Het tweede hoofdstuk bevat heel wat nieuwe voorbeelden en tips over dit centrale concept. Opvallend is dat meteen daarna een lang hoofdstuk volgt over het partnerschap tussen school en ouders (hoofdstuk 3). Dit hoofdstuk staat bewust vóór een hoofdstuk over de samenwerking binnen het schoolteam (hoofdstuk 4). Het is een van Omers centrale gedachten: ouders en leraren zitten samen in hetzelfde schuitje. Alleen door samen te werken, kunnen ze elkaars gezag versterken, en ook in de ogen van

kinderen en jongeren een krachtig opvoedend netwerk neerzetten. In het vierde hoofdstuk toont Haim Omer aan de hand van minutieus uitgeschreven dialogen hoe je ouders aan boord kunt brengen en houden door consequent verbindend te communiceren. De hoofdstukken over het schoolteam (hoofdstuk 4) en de directeur (hoofdstuk 5) werken de gedachte van verbinding tussen gezagsfiguren verder uit en laten zien hoe de pijlers van Nieuwe Autoriteit niet alleen toepasbaar zijn op de leraar-leerlingrelatie, maar ook op de relatie tussen collega's onderling of tussen verschillende gezagsfiguren. Het hoofdstuk over de directeur bevat o.a. enkele ideeën en voorbeelden die kunnen helpen om het hoofd koel te houden in geval van extreme conflicten in een team of met ouders, en laat zien hoe het gedachtegoed op school stap voor stap geïmplementeerd kan worden. In hoofdstuk 6 ten slotte, laat Omer zien hoe leraren heel wat méér opties hebben dan alleen maar het geven van straf in situaties waar de onmacht het grootst is. Het zesde hoofdstuk toont hoe dit gedachtegoed ons helpt volhouden, hoe je altijd nog iets kunt doen, ook daar waar je niet meteen een positief effect ziet op het gedrag van de leerling.

Opvallend is dat de term Geweldloos Verzet in dit boek niet voorkomt. Nergens wordt er verwezen naar Gandhi en de link met geweldloze sociale actie. Persoonlijk vind ik dat een gemis. De basishouding, pijlers en concrete acties van Geweldloos Verzet vormen immers het fundament van de door Omer geformuleerde Nieuwe Autoriteit. Juist die koppeling met Geweldloos Verzet is de bijzondere bijdrage van Omer aan de lange zoektocht naar gezag en autoriteit in de hedendaagse maatschappij. Omer veronderstelt dat dit bekend is bij de lezer van dit boek en verwijst hiervoor naar zijn eerdere boeken. Het verdient dan ook aanbeveling om de boeken *Geweldloos Verzet in gezinnen* (2015) en *Nieuwe Autoriteit* (2011) als achtergrondinformatie mee te nemen bij de invoering van deze aanpak in scholen. In de opleidingen die ik geef, helpt het altijd om terug te grijpen naar deze inspiratie als hulpmiddel om koers te blijven houden.

Omer sluit in dit boek sterk aan bij de schoolcontext en de realiteit waarin leraren werken. De aandachtige lezer zal tussen de lijntjes de elementen van het Geweldloos Verzet zeker herkennen. De vele voorbeelden illustreren hoe de verantwoordelijkheid van de gezagsfiguur, gecombineerd met het streven naar verbinding, een krachtige cocktail creëert. Deze combinatie kan leraren helpen om hun relatie met leerlingen, collega's en ouders vorm te geven op een manier die voor hen klopt én die hen helpt te zorgen voor een veilig leefklimaat voor de hele schoolgemeenschap. En dat is meteen de reden waarom ik hoop dat dit boek velen mag inspireren!

Hilde Leonard, augustus 2019

Noot bij de vertaling

Het boek verscheen oorspronkelijk in het Hebreeuws. Wij vertaalden het vanuit het Engels. Het was zoeken naar de juiste betekenis van de soms lange zinnen in een vaak beeldrijke taal. We zochten naar herkenbare termen en zinsconstructies voor zowel de Nederlandse als de Vlaamse lezers, en hopen dat we hierin geslaagd zijn. ‘Leraar’ leek ons een passende term voor beide landen. We bedoelen hiermee alle mannen en vrouwen die zich docent, meester, juf of leerkracht noemen. ‘Leerlingen’ zijn dan weer schoolgaanden van alle leeftijden, van kleuters tot studenten, jongens en meisjes. In de voorbeelden hebben we afgewisseld tussen Nederlandse en Vlaamse functies. Zo fronsst een Nederlandse lezer misschien de wenkbrauwen bij de functie van ‘kinderverzorgster’, terwijl Vlaamse lezers niet bekend zijn met een ‘onderwijsassistent’. We hopen dat de lezer vooral de betekenis achter de voorbeelden zal vatten.

INLEIDING

Een paar jaar geleden kwam in Duitsland een boek uit met de raadselachtige titel *Das Lehrerhasser-Buch* (*Het boek voor lerarenhaters*), dat voor heel wat opschudding zorgde. Het boek beschreef het lerarenberoep als een beroep van inferieure, waarde-loze, luie, onkundige en arrogante mensen, die geen idee hebben hoe ze met leerlingen moeten omgaan. Wat betekent het voor onze samenleving en cultuur dat zo'n boek niet alleen gepubliceerd wordt, maar ook nog eens goed verkoopt?

Ik vroeg me af of er ook uitgevers waren die het zouden aandurven om een boek te publiceren met de titel *Het boek voor lerarenvrienden*. Want dat is precies wat ik van plan ben met dit boek. Het is een poging om leraren een anker aan te reiken waarmee ze zich recht kunnen houden in de soms moeilijke omstandigheden waarin ze hun beroep moeten uitoefenen; een moeilijke situatie die niet in de laatste plaats het gevolg is van de vijandigheid van grote delen van het publiek. We hebben uiteindelijk een andere titel gekozen voor het boek, maar het opzet blijft hetzelfde: we willen leraren een oplossing aanreiken om hun onmacht te keren en tegelijkertijd hun status en autoriteit op een positieve manier versterken. Wij willen de leraren bekrachtigen, maar niet door de traditionele autoriteit te herstellen die in het verleden werd toegepast. In plaats daarvan streven we ernaar om leraren minder eenzaam te maken, hen het gevoel te geven dat ze beter ondersteund en beschermd worden, hen te verenigen en hen nieuwe mogelijkheden aan te reiken.

Het gezag versterken is niet alleen essentieel voor leraren, maar ook voor alle andere betrokkenen. Het is van vitaal belang voor de kinderen en jongeren, want als de leraren niet over de nodige autoriteit beschikken om de gedragsregels op school te bepalen, zullen de dominante leerlinge dat wel doen. Het is van vitaal belang voor de ouders, want het ouderlijk gezag en het gezag van de leraren zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Doorheen het boek zullen we verduidelijken en illustreren hoe leraren en ouders elkaar kunnen versterken met de acties die ze ondernemen om hun eigen sta-

tus te versterken. En omgekeerd, hoe ouders en leraren hun eigen gezag ondermijnen wanneer ze elkaar aanvallen.

Toen ik zo'n twintig jaar geleden mijn eerste boek publiceerde over het terugwinnen van het ouderlijke gezag², vroegen veel opvoeders me om een aanvullend boek te schrijven over hoe leraren hun gezag konden terugkrijgen. Het heeft vele jaren geduurd, waarin ik heb gewerkt met tientallen scholen in Israël en in het buitenland, voor ik eindelijk het gevoel had dat ik dat góed kon doen. Dit boek is gebaseerd op de intensieve relaties die mijn studenten en ik in de loop van de jaren hebben opgebouwd met leraren, directeuren, schoolondersteuners, oudercomités, nascholers en medewerkers van residentiële en therapeutische instellingen. Voor de wederzijdse relatie tussen leraren en ouders – een bijzonder belangrijk gebied – hebben we werkingsprincipes en een stappenplan gecreëerd die de samenwerking tussen hen aanzienlijk hebben verbeterd, tot grote opluchting van iedereen: de leraren, de ouders én de kinderen. Deze principes werden met succes toegepast in kleuterscholen, basisscholen, middenschoolen en de bovenbouw. In al die situaties was er een diepe behoefte aan principes en instrumenten om het gezag van de leraren op legitieme wijze te versterken.

Er is veel veranderd sinds mijn eerste boek over ouderlijk gezag uitkwam. Destijds was het niet politiek correct om het ouderlijke gezag te willen versterken. Toch was de noodzaak groot, wat ook bleek uit het feit dat het boek vele maanden lang op de bestsellerlijst bleef staan. Ouders die zich zwak en machteloos voelden, vonden daarin immers erkenning van hun problemen en een antwoord op hun moeilijkheden. Een brede studie over deze aanpak toonde aan dat de toestand van de kinderen merkbaar verbeterde wanneer de ouders hun gezag terugwonnen op de manieren die in het boek werden beschreven. Niet alleen externaliserend probleemgedrag zoals geweld, schooluitval, onbeschoft gedrag en risicogedrag namen af, ook de gevoelens van angst, depressie en eenzaamheid onder kinderen daalden zienderogen.

Hetzelfde geldt voor de autoriteit van de leraren. Door de autoriteit van de leraren op een constructieve en legitieme manier te herstellen, kunnen allerlei typische problemen van leraren, ouders, kinderen en de maatschappij opgelost worden. Dat is gebleken uit ons onderzoek op dit gebied en uit onze ervaring in tal van scholen. Als de autoriteit van de leraren versterkt wordt op de manieren die wij voorstellen, leidt dit tot duidelijke resultaten op verschillende essentiële gebieden.

2 Omer, *Parental Presence*, 1999. Dit boek is nooit vertaald naar het Nederlands.

1. Het niveau van geweld en chaos in scholen daalt aanzienlijk.
2. Er is een merkbare daling in het gevoel van burn-out dat veel leraren ervaren, en dit wordt vervangen door een stijging van het moreel.
3. Zowel leraren als ouders ontdekken dat ze kunnen samenwerken als partners, waar ze voorheen voornamelijk apathie of zelfs vijandigheid voelden.
4. Eenzaamheid, een van de moeilijkst te bestrijden plagen in het onderwijs, wordt vervangen door wederzijdse ondersteuning.
5. Het wordt aanzienlijk gemakkelijker om leerlingen die het risico lopen om voortijdig de school te verlaten, te bereiken en terug op de schoolbanken te krijgen.
6. De school neemt opnieuw haar plaats in als een actieve en verenigende instelling in de gemeenschap.

De autoriteit van leraren wordt tegenwoordig ervaren als een groot probleem, en niet iedereen ziet het herstel ervan als een positief doel. Het idee dat het gezag van leraren versterkt zou moeten worden, wordt met argwaan bekeken, en vaak overheerst de angst dat dit de problemen eerder zal verergeren dan ze oplossen. Net als mijn andere boeken ertoe hebben bijgedragen om het standpunt over ouderlijk gezag te veranderen, hoop ik dat ook dit boek het standpunt over het gezag van leraren zal verbeteren. Ik hoop met dit boek aan te tonen dat de autoriteit van leraren een positieve waarde en een positief doel kan hebben, op een manier die niet alleen de status van de leraren en de ouders verbetert, maar ook het leven van kinderen en jongeren.

HOOFDSTUK 1

DE AUTORITEIT VAN LERAREN IS NIET MEER VANZELFSPREKEND

Een aantal jaar geleden werd een leerling op een middelbare school in Israël wreed verkracht door een groep jongens. De media sprongen massaal op het nieuws. Iedereen had kritiek op de school. Men vond dat de school het meisje onvoldoende bescherming had geboden. Meteen verschenen tientallen artikelen in toonaangevende bladen die elkaar verdrongen in hun haast om leraren en schoolleiding te veroordelen.

Niets bleek echter minder waar: de directeur was juist zeer oplettend geweest en merkte daardoor een gedragsverandering op bij deze leerling. De directeur had meteen contact opgenomen met de politie en samen met de leraren een steunnetwerk georganiseerd rond de leerling en haar familie. Nog dezelfde dag werden de jongens ondervraagd.

Deze feiten, die dus een totaal andere visie op de zaak gaven dan de media schetsten, kwamen aan het licht toen een gemeentelijke en een nationale onderzoekscommissie werden aangesteld om de zaak te onderzoeken. De twee rapporten die na maanden van onderzoek werden gepubliceerd kwamen tot een bijna identieke conclusie: de school, de leraren en het bestuur hadden correct gehandeld. Zij hadden de situatie juist ingeschat en daarop verantwoord gereageerd. De kranten, die de school eerst de grond in hadden geboord, repten echter met geen woord meer over de vrijspraak van deze school. Blijkbaar was de onschuld van leraren geen krantenkop waard.

De trend om leraren, ouders en andere opvoeders te bekritisieren en zelfs veroordelen is te plaatsen in de context van een ingrijpende verandering van verwachtingen tegenover iedereen die belast is met de opvoeding van onze kinderen. In het verleden werd